

**ΟΜΙΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Κ. ΘΕΟΔΟΣΗ Α. ΤΣΙΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ 25^{ης} ΜΑΡΤΙΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΕΛΕΟΥΣΑΣ ΛΙΟΠΕΤΡΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 25.3.2014**

Κυρίες και Κύριοι,

Το έθνος των Ελλήνων τιμά σήμερα την έναρξη της Επανάστασης του 1821 που αποτελεί το μεγαλύτερο ιστορικό γεγονός της νεώτερης Ελληνικής ιστορίας, αφού με αυτό σηματοδοτήθηκε η νέα πορεία της σκλαβωμένης μέχρι τότε πατρίδας.

Μαζί με την εθνική μας επέτειο εορτάζουμε και τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου που συμβολικά ταυτίστηκε με την επανάσταση του Ελληνικού λαού, για να υποδηλώσει ότι το ευαγγέλιο της σωτηρίας του ανθρώπου εξομοιώνεται με τη λύτρωση του έθνους από τη σκλαβιά.

Τα τετρακόσια χρόνια σκλαβιάς που προηγήθηκαν από την άλωση της Κωνσταντινούπολης, δεν έκαμψαν το φρόνημα των υπόδουλων Ελλήνων. Κατόρθωσαν να μην αφομοιωθούν και να αποκτήσουν εθνική συνείδηση και ταυτότητα, ως συνεχιστές όχι μόνο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας αλλά και της Αρχαίας Ελλάδας. Σε αυτό συνέβαλαν πολλοί. Πρώτα η Εκκλησία, η «Κιβωτός του Έθνους», και μετά οι Δάσκαλοι του Γένους, ο Κοσμάς ο Αιτωλός, ο Ρήγας Φεραίος, ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο Αδαμάντιος Κοραής, ο Άνθιμος Γαζής και πολλοί άλλοι Έλληνες διαφωτιστές που βοήθησαν να ριζώσει και να αναπτυχθεί ο σπόρος της εθνικής εξέγερσης, ο σπόρος της λευτεριάς.

Αυτό ήταν το ένα θαύμα που συνδέεται με τα τετρακόσια χρόνια σκλαβιάς και την επανάσταση του 1821. Το άλλο θαύμα, που συνδέεται με τις δυνατότητες επιτυχίας του ξεσηκωμού των Ελλήνων, περιγράφεται επιγραμματικά από τον Στρατηγό Μακρυγιάννη: *«στο θαύμα και όχι τη λογική χρωστάει την ανάσταση του το Γένος».*

Ναι, η λογική έλεγε τότε πως ήταν εκ των προτέρων καταδικασμένη οποιαδήποτε προσπάθεια εξέγερσης απέναντι στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Άλλωστε, σε οικτρή αποτυχία είχαν καταλήξει και τα διάφορα προεπαναστατικά κινήματα. Τη σύγκρουση με τη λογική την παραδέχεται και η ηγετική μορφή του αγώνα, ο Κολοκοτρώνης:

«Ο κόσμος μας έλεγε τρελούς. Ημείς, αν δεν είμεθα τρελοί δεν εκάναμε την επανάσταση, διότι ηθέλαμεν συλλογισθεί δια πολεμοφόδια, καβαλαρία και πυροβολικό».

Πέραν αυτών, η Ευρώπη τότε, οι Μεγάλες Δυνάμεις, η Ιερά Συμμαχία, ο Μέττερνιχ, τηρούσαν εχθρική στάση προς τους Έλληνες.

Ποιος να το πίστευε ότι μπορούσαν οι βασανισμένοι και ταπεινωμένοι Έλληνες να σηκώσουν κεφάλι, να γίνουν ασυμβίβαστοι αγωνιστές και να επαναστατήσουν απέναντι σε ένα εχθρό που είχε τα πάντα; Και όμως, υπήρξε μεθοδική προετοιμασία από την Φιλική Εταιρεία. Υπήρξαν, ακόμη, οι Αρματωλοί και οι Κλέφτες που εξέφραζαν από την μια την καταπίεση του Ελληνικού λαού, και, από την άλλη, την θέληση και την αγωνιστικότητα του.

Λέει επίσης χαρακτηριστικά ο Κολοκοτρώνης στα Απομνημονεύματά του: *«Όταν αποφασίσαμε να κάμωμε την Επανάσταση, δεν εσυλλογισθήκαμε ούτε πόσοι είμεθα ούτε πως δεν έχουμε άρματα ούτε ότι οι Τούρκοι εβαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις αλλά ως μία βροχή έπεσε σε όλους μας η επιθυμία της Ελευθερίας μας και όλοι και ο κλήρος και οι προεστοί και οι καπεταναίοι και οι πεπαιδευμένοι και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι, όλοι εσυμφωνήσαμε εις αυτόν το σκοπό και εκάναμε την επανάσταση».*

Άναψε λοιπόν η φλόγα της Επανάστασης. Από την Ήπειρο μέχρι τον Μοριά και από τη Ρούμελη ως την Μακεδονία και τα νησιά. Οι ραγιάδες αρματώθηκαν και η δράση τους μαζί με τις μορφές τους έμειναν στην ιστορία ως παραδείγματα ηρωϊσμού και αυτοθυσίας.

Τοπωνύμια όπως: Δραγατσάνι, Βαλτέτσι, Δερβενάκια, Μανιάκι, Αλαμάνο, περιβάλλονται με το στεφάνι της δόξας, της ηρωικής αντίστασης και της θυσίας. Η άλωση της Τριπολιτσάς, η σφαγή της Χίου, η καταστροφή των Ψαρών, η έξοδος του Μεσολογγίου αποτελούν κορυφαίες στιγμές του αγώνα που πήραν, μάλιστα, και μυθικές διαστάσεις οι οποίες συγκίνησαν όλο τον κόσμο και δημιούργησαν ισχυρό ρεύμα φιλελληνισμού στην Ευρώπη.

Σε αυτό τον αγώνα είχε και η Κύπρος τη συμμετοχή της. Δεν ακολούθησε μεν τα άλλα ελληνικά μέρη στην επανάσταση, αλλά είχε σημαντικό μερίδιο στην προπαρασκευή και την εξέλιξη της. Γι' αυτό και πλήρωσε βαρύ τίμημα αίματος.

*Αντάν αρκ'έψαν οι κρυφοί ανέμοι τζ' εφυσούσαν
τζ' αρκίνησεν εις την Τουρτζ'ιάν νά κρυφοσυννεφιάζη
τζ'αί πού τέσ τέσσερις μερκές τά νέφη εκουβαλούσαν
ώστι νά κάμουν τον τζ'αιρόν ν' αρκέψη νά στοιβάζη
εισ' εν σγιάν είχαν ούλλοι τους τζ'η τζ'ύπρου το κρυφόν της
μέσ'στους ανέμους τούς κρυφούς εισ' εν τό μερτικόν της.*

Έτσι αρχίζει το επικό του ποίημα της 9^{ης} Ιουλίου ο εθνικός ποιητής Βασίλης Μιχαηλίδης. Τον Ιούλιο του 1821 εκτελέστηκε ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός, τρεις Μητροπολίτες, ηγούμενοι μοναστηριών και άλλοι ιερωμένοι και παράγοντες της Εκκλησίας, καθώς και δημογέροντες, προύχοντες και πολλοί άλλοι. Οι εκτεταμένες σφαγές συνοδεύτηκαν από δημεύσεις περιουσιών, λεηλασίες εκκλησιών, μοναστηριών και οικιών. Το όργιο αίματος και λεηλασιών διήρκεσε πολλές ημέρες και στο γνωστό κατάλογο των θυμάτων πρέπει να προστεθούν και πολλά άλλα θύματα, κυρίως στην ύπαιθρο, που τα ονόματα τους παρέμειναν άγνωστα. Το πλήγμα για τον Κυπριακό Ελληνισμό, που είχε κληθεί προηγουμένως να παραδώσει και όσο οπλισμό κατείχε, ήταν βαρύτατο.

Ωστόσο υπάρχουν πολλές μαρτυρίες ότι η Κύπρος συνεισέφερε σημαντικά στον αγώνα ανταποκρινόμενη στις εκκλήσεις μελών της Φιλικής Εταιρείας και προσωπικά του Δημήτριου Υψηλάντη, αρχηγού της προετοιμαζόμενης επανάστασης. Φιλικοί που επισκέπτονταν την Κύπρο φιλοξενούνταν μυστικά από την Αρχιεπισκοπή, ενώ ελληνικά καράβια που προσέγγιζαν τις Κυπριακές ακτές, μετέφεραν στην Ελλάδα εφόδια. Σχετικά, η παράδοση φέρει και τον ήρωα ναύαρχο Κωνσταντίνο Κανάρη να προσέγγισε την Κύπρο και να φιλοξενήθηκε μυστικά στην Λάπηθο και τον Καραβά. Για τις επισκέψεις ελληνικών καραβιών, υπάρχουν και προξενικές μαρτυρίες. Ο Γάλλος τότε πρόξενος Μεσιάν (Mechain) ανέφερε, στις 8 Μαρτίου 1823, ότι 12 ελληνικά πλοία από τα Ψαρά, πατρίδα του Κανάρη, είχαν έλθει στην Κύπρο για προμήθειες.

Η κυριότερη όμως κυπριακή συμβολή στην Ελληνική Επανάσταση στάθηκε η μετάβαση πολλών Ελλήνων Κυπρίων στην αγωνιζόμενη Ελλάδα, όπου και πολέμησαν στα διάφορα μέτωπα που έκριναν την τύχη του αγώνα. Σημαντικές είναι οι μαρτυρίες οπλαρχηγών, όπως καταγράφονται στα πιστοποιητικά που χορηγούσαν στους αγωνιστές ή στα μέλη των οικογενειών τους μετά τον αγώνα. Σύμφωνα με αυτά τα στοιχεία, περίπου χίλιοι Κύπριοι συμμετείχαν στην Ελληνική Επανάσταση, απαντώντας στο ιστορικό προσκλητήριο της εθνικής παλιγγενεσίας.

Τιμώντας την Επανάσταση του 1821, αναπόφευκτα γίνονται κάποιοι παραλληλισμοί με την κατάσταση την δική μας σήμερα. Αν είναι να καταγράψουμε τους σημαντικότερους είναι πως η ενότητα μαζί με την σύμπνοια και την αποφασιστικότητα να διεκδικήσουμε αυτά που δικαιούμαστε, είναι το πλέον σημαντικό μας όπλο.

Η Επανάσταση του 1821, δεν ήταν ταξική, όπως η Γαλλική, αλλά ήταν ένας καθολικός αγώνας και απέδειξε ότι η πίστη στην ελευθερία, η αγωνιστικότητα και η ισχυρή θέληση ενός λαού, μπορούν να αλλάξουν την ιστορική του μοίρα.

Η Ελληνική Επανάσταση είχε όμως και τη σκιώδη πλευρά της, από την οποία μπορούμε επίσης να διδαχθούμε. Οι εμφύλιες διαμάχες δεν επέτρεψαν δυστυχώς τότε την ευόδωση όλων των εθνικών στόχων. Η δολερή διχόνοια δίχασε τον τόπο, έβλαψε την επανάσταση και έθεσε σε κίνδυνο την επιτυχία της.

Αλίμονο αν τώρα και εμείς, μπροστά στις προκλήσεις που έχουμε να αντιμετωπίσουμε, θέτουμε το προσωπικό συμφέρον πάνω από το συλλογικό και το εθνικό. Αλίμονο αν ο σκοπός μας είναι περισσότερο να δυναμίσουμε το κλίμα για να δικαιολογήσουμε τις όποιες εμμονές και απωθημένα έχουμε, παρά να συμβάλουμε από το ίδιο μετερίζι στον αγώνα για το ξεπέραςμα της κρίσης της οικονομίας μας και την προώθηση και υλοποίηση των κοινών, άλλωστε, στόχων και επιδιώξεων μας στο Κυπριακό.

Σ' αυτές τις δύσκολες στιγμές θα πρέπει να ανατρέξουμε και να αναβαπτιστούμε στις αξίες και στα ιδανικά του '21, στο «εμείς» και όχι στο «εγώ», και στον πατριωτισμό και τη θυσία των αγωνιστών. Να βάλουμε μπροστά αυτά που μας ενώνουν και όχι αυτά που μας χωρίζουν, και να αναλογιστούμε τι μπορούμε να χάσουμε αν αντί της ενότητας, της φρόνησης και της μετριοπάθειας, επικρατήσουν οι ακρότητες, ο ατομικισμός και η μισαλλοδοξία.